

Utbildningsinspektion i Bäckaslövsskolan

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bäckaslövsskolan den 17 och den 18 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Bäckaslövsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Bäckaslövsskolan intervjuades den före detta rektorn, lärare, förskollärare, fritidspedagoger samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Bäckaslövsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	132
Förskoleklass	35
Grundskola	206

Bäckaslövsskolan är en skola med Montessoriinspirerad undervisning, varav ett arbetslag också är Montessoriauktoriserat. Elever och personal är uppdelade i fyra enheter. Varje enhet består av två åldersblandade klasser, en som omfattar F–3 klass och en som omfattar 4–6. Undervisningen är åldersblandad förutom i engelska. I samma byggnad finns en privat Montessoriförskola vars sexåringar arbetar integrerat i A-enhetens verksamhet. Skolan bedriver också fritidsverksamhet. Under de senaste åren har skolan renoverats och byggts till vilket inverkat på skolans verksamhet. Innevarande termin har arbetet påverkats av rektorsbyte och annan personalomsättning.

Skolan är belägen i södra delen av Växjö. Upptagningsområdet består av villa-bebyggelse och flerfamiljshus. En påbörjad nybyggnation kommer att öka skolans elevantal under de närmaste åren. Få elever har utländsk bakgrund. Eleverna fortsätter sin utbildning vid Teleborgs Centrum från och med årskurs 7, men ungefär en tredjedel av eleverna väljer ett fristående alternativ.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bäckaslövsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Bäckaslövsskolan elever har en hög måluppfyllelse i svenska, matematik och engelska och majoriteten av skolans elever gestaltar också de normer och värden som läroplanen beskriver. Inspektörerna bedömer att det i huvudsak bedrivs ett gott pedagogiskt arbete på skolan och att fritidshemmen på ett bra sätt utgör ett komplement till skolan. Det bedrivs vidare ett bra arbete med normer och värden och skolan utvecklar till exempel på ett mycket bra sätt elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former. Bäckaslövsskolan har en god grundläggande struktur för sitt utvecklingsarbete.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör utveckla ett system för att säkerställa att eleverna erbjuds möjlighet att nå målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Vidare bör skolan utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling även i andra ämnen än svenska, matematik och engelska, samt utveckla sitt arbete med kursplanerna.
- Åtgärdsprogrammen bör förbättras så att dessa tar sin utgångspunkt i elevernas starka sidor och tydligt beskriver skolans insatser.

- Skolans förebyggande arbete bör beskrivas i skolans handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med författningarnas krav.
- Skolan bör utveckla sina arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnas samt tillsammans diskutera hur en progression säkerställs.
- Kvalitetsredovisningen bör ha en tydligare koppling till nationella mål och skolans uppföljningar bör tydligare än vad som sker i dag utvärdera elevernas måluppfyllelse.
- Skolan bör se över så att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elever i behov av särskilt stöd får inte detta behov tillgodosett (4 kap. 1 § skollagen).
- Elevens val ges inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19, 20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan följer upp elevernas kunskapsutveckling genom lästester och utfallen i de nationella ämnesproven.

Tabell 1. Nationella ämnesprov årskurs 5

Årskurs 5	Bäckaslövsskolan		Växjö	
	2004	2005	2004	2005
Svenska	100 %	94 %	91 %	90 %
Matematik	100 %	100 %	89 %	86 %
Engelska	97 %	94 %	91 %	92 %

Skolans elever har hög måluppfyllelse i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen har varje lärare en uppfattning om sina elevers kunskapsutveckling, men resultaten stannar enligt intervjuade lärare inom arbetslagen. De varken dokumenteras eller analyseras. Av denna anledning kan skolan inte visa på elevernas kunskapsutveckling i andra än de behörighetsgivande ämnena. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling i alla ämnen.

Under föregående läsår arbetade skolan med att skapa sammanhållning vilket enligt kvalitetsredovisningen resulterade i ett trivsammare klimat med färre konflikter och förbättrat språkbruk bland eleverna. Alla intervjuade är överens om att eleverna överlag gestaltar läroplanens normer och värden även om antalet konflikter ökade under innevarande hösttermin. Trots skolans insatser förekommer också fortfarande ovärdat språkbruk. Bland en del elever finns vissa brister i respekten för andra elever och lärare. Alla intervjuade är överens om att mobbning är ovanligt. Inspektörerna bedömer att majoriteten av eleverna ge-

staltar de normer och värden som läroplanen beskriver, men att skolans arbete med normer och värden bör fortsätta.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan har en hög måluppfyllelse i svenska, matematik och engelska och att majoriteten av skolans elever gestaltar de normer och värden som läroplanen beskriver. Skolan bör dock utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling i övriga ämnen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Eftersom skolan har undervisning i åldersblandade grupper har man gjort en planering av ämnesområden som skall tas upp i undervisningen under första, andra respektive tredje året. Teknik finns enbart med under första året för årskurserna 4–6, vilket innebär att vissa elever får ämnet först i årskurs 6 (se vidare avsnitt 3). Skolan har vidare gjort lokala bearbetningar av kursplanerna i svenska och matematik som innehåller en tydlig progression av olika förmågor. Där emot kan kopplingen till de nationella målen bli tydligare. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med kursplanerna som ett led i sin uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Bäckaslövsskolan bedriver verksamhet i fritidshemmen för barn upp till 12 år. Det är dock få 10–12 åringar som går dit. De som gör det går i den öppna verksamheten. Rektorn uttrycker att det handlar om en balansgång mellan att erbjuda barnen en god verksamhet men att inte konkurrera med föräldrar och kamrater på hemmaplan. Fritidshemmen erbjuder ett varierat utbud av aktiviteter som är styrda och i förväg planerade i varierande utsträckning. Intervjuade elever uttrycker att det är roligt att gå till fritidshemmet. Inspektörerna bedömer att fritidshemmen erbjuder barnen en meningsfull fritid och utgör ett komplement till skolan på ett bra sätt.

I den lokala arbetsplanen har skolan prioriterat elever i behov av särskilt stöd som ett utvecklingsområde. På grund av rektorsbyte och personalförändringar saknade skolan vid inspektionstillfället en övergripande bild av elever i behov av särskilt stöd och rutiner för elevvård. Intervjuad personal gör bedömningen att det därför finns elever som inte får sitt behov av stöd tillgodosett trots att skolan vanligtvis har goda möjligheter att ge stöd genom specialpedagogiska insatser, inom klassens ram och genom en särskild undervisningsgrupp. Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta rutiner för att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får detta behov tillgodosett.

Skolan upprättar åtgärdsprogram för alla elever som riskerar att inte nå målen. Åtgärdsprogrammets kvalitet varierar. Bland annat framgår det inte alltid tydligt

vilken åtgärd som är kopplad till problembeskrivningen. Åtgärdsprogrammen utgår heller inte alltid från elevernas starka sidor. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra åtgärdsprogrammen så att dessa tar sin utgångspunkt i elevernas starka sidor och tydligt beskriver skolans insatser.

Arbetsmiljö och delaktighet

Bäckaslövsskolan har i sin lokala arbetsplan beskrivit hur eleverna ges tillfälle att i sin klass behandla för dem viktiga frågor. Skolan har klassråd, elevråd och andra rådsfunktioner, till exempel bokråd. I elevrådet är eleverna med och bestämmer dagordningen och frågor som behandlats är regler, discon och inköp. En av skolans lärare stödjer elevrådet i deras arbete. Av intervjuer och observationer framgår det att eleverna behärskar de demokratiska arbetsformerna väl och eleverna har stor vilja att påverka skolans inre arbete. Inspektörerna bedömer att skolan på ett mycket bra sätt utvecklar elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former.

Av läroplanen framgår det att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet samt att de får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Detta inflytande skall öka med stigande ålder och mognad. I Bäckaslövsskolan är det upp till varje lärare att själv avgöra hur elevernas inflytande över arbetsformer och innehåll skall ges. I de flesta klasserna har eleverna en planeringsbok, i andra klasser sker inflytandet genom ett kontinuerligt samtal mellan läraren och eleverna. Av intervjuerna med eleverna framkommer det att graden av deras inflytande varierar mellan klasserna och att det i större utsträckning handlar om att eleverna kan påverka arbetsformer än innehållet i undervisningen. Det finns inte heller på skolan någon gemensam bild av hur elevernas inflytande skall öka i förhållande till ökad ålder och mognad. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sina arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnas samt tillsammans diskutera hur en progression säkerställs.

Skolans arbete för att skapa sammanhållning består bland annat av kompismassage, värderingsövningar, gemensamma friluftsdagar. Inom fritidsverksamheten fortsätter detta arbete med kompisamtal och övningar för att stärka flickors självförtroende. Av intervjuer framgår att skolans personal har diskuterat sitt uppdrag att motverka val utifrån traditionella könsmonster. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på möjligheten att följa upp eventuella skillnader i pojkars och flickors kunskapsutveckling. Samtliga intervjuade är överens om att lärarna tar tag i de konflikter och incidenter som uppstår direkt, men intervjuade elever uppger att de inte samtalat så mycket kring mobbning. Vidare behandlar programmet enbart det snävare begreppet mobbning och har inte med perspektivet att vuxen kan kränka elev. Inspektörerna bedömer att skolan har ett bra arbete med normer och värden, men att detta arbete bör beskrivas i skolans handlingsprogram i enlighet med författningarnas krav.

Bäckaslövsskolan har ett hälsofrämjande arbete i form av hälsovecka, matpolicy och regelbundna utedagar. Daglig motion löser varje grupp för sig. Flera av de personer som varit drivande i det hälsofrämjande arbetet har det senaste året lämnat skolan varför inspektörerna vill uppmärksamma skolan på vikten av att erbjuda eleverna daglig fysisk aktivitet.

Kvalitetssäkring, förbättringsarbete och ledning

Skolan har en grundläggande struktur för sitt utvecklingsarbete. Alla verksamheter följs kontinuerligt upp. Uppföljningarna tenderar dock att i stor utsträckning endast utvärdera processerna samt nöjdhet hos elever och föräldrar. Uppföljning av barnens och elevernas måluppfyllelse görs endast i begränsad omfattning. Fritidshemmens personal upplever också bristande återkoppling från rektorn på sina utvärderingar. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller förordningens krav, även om kopplingen till nationella mål kan bli tydligare. Inspektörerna bedömer att skolan har en god grundläggande struktur för sitt utvecklingsarbete, men att uppföljningen tydligare bör utvärdera elevernas måluppfyllelse. Vidare bör kvalitetsredovisningen ha en tydligare koppling till nationella mål.

En vecka före inspektionstillfället tillträdde den nya rektorn för skolan sin tjänst. Han har tidigare rektorserfarenhet och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Den före detta rektorn tillträdde sin nya tjänst redan i augusti och har under hösten ansvarat för båda verksamheterna. Detta har bland annat inneburit att pedagogiska sammankomster inte alltid har kunnat genomföras i planerad utsträckning. Fritidspersonalen efterfrågar också mer pedagogisk ledning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det i huvudsak bedrivs ett gott pedagogiskt arbete på skolan. Skolan måste dock säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får detta behov tillgodosett. Vidare bör åtgärdsprogrammen förbättras. Arbetet med kursplanerna, som ett led i skolans uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen, bör också utvecklas. Fritidshemmen erbjuder barnen en meningsfull fritid och utgör på ett bra sätt ett komplement till skolan.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett bra arbete med normer och värden, men att detta arbete bör beskrivas i skolans handlingsprogram i enlighet med författningarnas krav. Skolan utvecklar på ett mycket bra sätt elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former, men bör utveckla sina arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnas samt tillsammans diskutera hur en progression säkerställs.

Skolan har en god grundläggande struktur för sitt utvecklingsarbete, men uppföljningen bör tydligare utvärdera elevernas måluppfyllelse. Vidare bör kvalitetsredovisningen ha en tydligare koppling till nationella mål.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Skolan har en gemensam timplansstruktur med Teleborgs Centrum för att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid. Däremot finns inget system på skolan för att säkerställa att elever erbjudits möjlighet att nå målen i samtliga ämnen i årskurs 5.

Undervisningen i elevens val syftar enligt grundskoleförordningen till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Styrelsen skall erbjuda ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Vid Bäckaslövsskolan har man valt en modell där elevens val ligger inbakat i klassens övriga arbete. Av intervjuer framkommer det att möjligheterna att erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen är begränsad. Inspektörerna bedömer att skolan inte erbjuder elevens val i enlighet med förordningens krav.

Skolan erbjuder språkval från årskurs 6 och undervisningen äger rum på Teleborgs Centrum. I stort sett alla elever väljer spanska, franska eller tyska som språkval.

All personal har pedagogisk utbildning. Flera av dem har dessutom genomgått montessoriutbildning. Lärarna används som klasslärare trots att några lärare inte har en utbildning som motsvarar det systemet. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över så att lärarna i huvudsak undervisar i de ämnen de har utbildning för.

Skolan har ett modellbibliotek som används i stor utsträckning av eleverna och blev utsett till årets bibliotek. Skolbibliotekarie finns att tillgå två dagar i veckan då hon har bokprat med eleverna.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det finns goda personella och materiella resurser för att bedriva en god verksamhet. Skolan bör se över så att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Elevens val skall erbjudas i enlighet med författningarnas krav och skolan bör utveckla ett system för att säkerställa att eleverna erbjuds möjlighet att nå målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Helena Olivestam Torold

Michael Erenius